

SU PAŽEIDIMU SUSIJUSIŲ NETINKAMŲ FINANSUOTI PROJEKTO IŠLAIDŲ APSKAIČIAVIMO TVARKOS APRAŠAS

1. Su pažeidimu susijusių netinkamų finansuoti projekto išlaidų apskaičiavimo tvarkos apraše (toliau – Aprašas) reglamentuojamas netinkamų finansuoti iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamų projektų (toliau – projektas) išlaidų apskaičiavimas (nustatymas), kai įgyvendinančioji institucija, atlikusi pažeidimo tyrimą, nustato pažeidimą, dėl kurio pobūdžio netinkamų finansuoti projekto išlaidų dydžio neįmanoma nustatyti tiesiogiai arba, vadovaujantis proporcingumo principu, negalima netinkamomis finansuoti pripažinti visų su pažeidimu susijusių projekto išlaidų (Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos finansų ministro 2014 m. spalio 8 d. įsakymu Nr. 1K-316 „Dėl Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Taisyklės), 310 ir 311 punktai).

2. Su pažeidimu susijusių netinkamų finansuoti projekto išlaidų nustatymo tikslas – atkurti situaciją, kurioje visos projekto išlaidos (arba jų dalis) atitinka teisės aktuose, nustatančiuose 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos projektų išlaidų ir finansavimo reikalavimus, atitinkamame projektų finansavimo sąlygų apraše ir (ar) kituose teisės aktuose išdėstytas išlaidų tinkamumo finansuoti nuostatas.

3. Nustačius pažeidimą dėl investicijų tęstinumo reikalavimo neįvykdymo, netinkamos finansuoti projekto išlaidos apskaičiuojamos proporcingai investicijų tęstinumo laikotarpiui (išreikštam kalendorinėmis dienomis) ir dienoms, likusioms iki šio laikotarpio pabaigos, bei, atsižvelgiant į pažeidimo pobūdį, apskaičiuojamos nuo projektui įgyvendinti, projekto veiklai vykdyti ar projekto sutartyje numatytam turtui įsigyti panaudotos tinkamų finansuoti išlaidų sumos, įvertinus turto nusidėvėjimą, buvusį momentu, kai buvo pažeistas investicijų tęstinumo reikalavimas, pagal formulę:

$$NFL = \frac{\text{Likęs ITL (kal. dienos)} \times \text{PVTTFIS}}{\text{Visas ITL (kal. dienos)}}, \text{ kur:}$$

NFL – netinkamos finansuoti projekto išlaidos, Eur.

ITL – investicijų tęstinumo laikotarpis, kalendorinės dienos.

PVTTFIS – projektui įgyvendinti, veiklai vykdyti ar projekto turtui įsigyti panaudota tinkamų finansuoti išlaidų suma, įvertinus turto nusidėvėjimą pagal investicijų projekte pateiktą turto nusidėvėjimo sumą (jei tokia suma nenurodyta, – pagal projekto vykdytojo pasitvirtintą apskaitos politiką), buvusią momentu, kai buvo pažeistas investicijų tęstinumo reikalavimas, Eur.

4. Tais atvejais, kai nėra įmanoma nustatyti tikslios datos, kada buvo pažeistas investicijų tęstinumo reikalavimas, netinkamos finansuoti projekto išlaidos apskaičiuojamos atsižvelgiant į žinomą kiek įmanoma tikslesnį laikotarpį, kurį investicijų tęstinumo reikalavimas buvo pažeistas (pvz., savaitė, mėnuo, metai), pvz., $NFL = \text{Likęs ITL (mėnesiai)} \times \text{PVTTFIS} / \text{Visas ITL (mėnesiai)}$.

5. Nustačius investicijų tęstinumo reikalavimo pažeidimą, susijusį su projekto turtu, kurio nusidėvėjimo trukmė yra trumpesnė už projekto sutartyje nustatytą investicijų tęstinumo laikotarpį, apskaičiuojant netinkamas finansuoti projekto išlaidas atsižvelgiama ne į investicijų tęstinumo laikotarpį, bet į turto nusidėvėjimo trukmę.

6. Nustačius su pirkimu susijusį pažeidimą, vadovujamasi Europos Komisijos 2013 m. gruodžio 19 d. sprendimu Nr. C(2013) 9527 patvirtintomis Gairėmis dėl Komisijos finansinių korekcijų, taikytinų Sąjungos išlaidoms, valdomoms pagal pasidalijamojo valdymo principą, kai nesilaikyta viešojo pirkimo taisyklių, nustatymo (angl. „*Guidelines for determining financial corrections to be made by the Commission to expenditure financed by the Union under shared management, for non-compliance with the rules on public procurement*“) (toliau – Gairės), kurios skelbiamos interneto svetainėje www.esinvesticijos.lt.

7. Kai dėl pažeidimo, susijusio su pirkimu, nėra žinoma tiksli netinkamų finansuoti projekto išlaidų suma, Gairėse nustatyta netinkamų finansuoti išlaidų apskaičiavimo norma atsižvelgiant į pažeidimo pobūdį taikoma pagal pirkimo sutartį projekto vykdytojo patirtoms išlaidoms, kurios buvo pripažintos deklaruotinomis Europos Komisijai, ir pagal tą pačią pirkimo sutartį patirtoms išlaidoms, prieš jas pripažįstant deklaruotinomis Europos Komisijai.

8. Netinkamų finansuoti išlaidų apskaičiavimo norma taikoma:

8.1. nuo galutinės pirkimo sutarties sumos su pridėtinės vertės mokesčiu arba be jo (jei pridėtinės vertės mokestis yra netinkamas finansuoti projekto lėšomis);

8.2. nuo projektui įgyvendinti skirtos galutinės pirkimo sutarties sumos dalies, apskaičiuojamos iš galutinės pirkimo sutarties sumos atėmus projekto lėšomis nefinansuojamų objektų sumas, jei pirkimo sutartis apima ir kitus, projekto lėšomis nefinansuojamus, objektus;

8.3. nuo įsigytų darbų, prekių ir (ar) paslaugų vertės, jei darbai, prekės ir (ar) paslaugos įsigyti netinkamai įvykdžius pirkimą.

9. Kai pažeidimo tyrimo metu nėra žinoma galutinė projekto vykdytojo pagal pirkimo sutartį patirtų išlaidų suma, netinkamų finansuoti išlaidų suma, atsižvelgiant į pažeidimo pobūdį, apskaičiuojama pritaikant netinkamų finansuoti išlaidų apskaičiavimo normą nuo pirkimo sutarties sumos, tenkančios projektui įgyvendinti. Projekto vykdytojui pateikus galutinį mokėjimo prašymą, įsitikinama, ar nepasikeitė pirkimo sutarties suma, tenkanti projektui įgyvendinti, ir, jei reikia, patikslinama nustatyta netinkamų finansuoti išlaidų suma.

10. Kai dėl nustatyto pažeidimo pagal Gaires galėtų būti taikomos skirtingos netinkamų finansuoti išlaidų apskaičiavimo normos, dėl atitinkamos normos taikymo, laikantis proporcingumo principo, sprendžiama atsižvelgiant į pažeidimo pobūdį ir įvertinant su juo susijusias aplinkybes:

10.1. ar pirkimas (išskyrus tarptautinį pirkimą) nekelia tarptautinio susidomėjimo (pvz., vertinama, ar kitose valstybėse narėse esantys ūkio subjektai siekė pateikti pasiūlymą dėl pirkimo, arba, kai apie tai nėra duomenų, vertinama, ar tokie ūkio subjektai dalyvavo vykdant panašius pirkimus (vadovaujantis turima informacija apie analogiškus projektus) ir kt.);

10.2. ar nebuvo neteisėtai ribojama rangovų, prekių tiekėjų ir (ar) paslaugų teikėjų konkurencija (pvz., vertinama, ar sudarytos sąlygos potencialiam rangovui, prekių tiekėjui ir (ar) paslaugų teikėjui pateikti pasiūlymą, pateiktų pasiūlymų skaičius ir kt.);

10.3. ar dėl nustatytų diskriminuojančių reikalavimų nebuvo atmesta pasiūlymų;

10.4. ar yra kitų, atsižvelgiant į taikytinų teisės normų pažeidimo pobūdį ir sunkumą, laikantis proporcingumo principo įgyvendinančiosios institucijos nustatytų aplinkybių (pretenzijų ir skundų nebuvimas savaime nėra lengvinanti aplinkybė).

11. Kai dėl to paties pirkimo nustatomi keli pažeidimai, su pirkimu susijusiuose Gairių punktuose nurodytos dėl atitinkamo pažeidimo taikytinos netinkamų finansuoti išlaidų apskaičiavimo normos nesumuojamos, o taikoma didžiausia iš jų.

12. Jei atliekant atnaujintą pažeidimo tyrimą nustatomas (-i) naujas (-i) su pirkimu susijęs (-ę) pažeidimas (-ai), įvertinus su nauju (-ais) pažeidimu (-ais) susijusias aplinkybes, sprendime dėl pažeidimo nurodyta netinkamų finansuoti išlaidų apskaičiavimo norma gali būti padidinta iki Gairėse nurodytos pažeidimui taikomos didžiausios netinkamų finansuoti išlaidų apskaičiavimo normos.

13. Nustačius pažeidimą galima taikyti kitas, nei nustatyta Gairėse, netinkamų finansuoti išlaidų apskaičiavimo normas, jei jas siūlo taikyti auditus ir (ar) patikrinimus atlikusi audito institucija, Europos Komisija ar Europos Audito Rūmai.

14. Pažeidimus tirianti institucija vidaus procedūrų aprašuose gali detalizuoti Aprašo 10.1–10.4 papunkčiuose nurodytų aplinkybių vertinimo ir atitinkamų Gairėse nustatytų netinkamų finansuoti išlaidų apskaičiavimo normų taikymo atvejus.

15. Pažeidimus tiriančių institucijų interneto svetainėse turi būti pateikiama informacija apie institucijų praktiką dėl netinkamų finansuoti išlaidų apskaičiavimo nustačius Taisyklių 311 punkte nurodytus pažeidimus.